

Historia

Texthäfte: Medeltiden

BEDÖMNINGSSTÖD I ÅRSKURS 4-6

Prov som återanvänds av Skolverket omfattas av sekretess enligt 17 kap. 4§ offentlighets- och sekretesslagen.

Detta prov återanvänds av Skolverket t.o.m 2022-01-30

Att tänka på när du genomför uppgifterna

- Orden **förklara** och **motivera** i uppgifterna är mycket viktiga! Med det menas att du ska utveckla dina svar och försöka redovisa dina tankegångar.
- En del uppgifter frågar om vilka påståenden som är **rimliga** eller **orimliga**. Ett rimligt påstående har man goda skäl att tro på. Ett orimligt påstående har man inte goda skäl att tro på.
- En del uppgifter består av öppna skrivfrågor. Där ska du svara med egna ord. Antalet rader visar om svaret bör vara lite längre och utvecklat eller om det räcker med ett kort svar.
- Andra uppgifter är slutna. Där ska du kryssa i de alternativ som du tycker stämmer. **OBS!** Kryssa aldrig i fler alternativ än de som efterfrågas. Ibland ska du kryssa för ett alternativ och ibland fler, så läs noga.
- Använd all information som finns i uppgiften. Bilder, bildtexter, inledande texter och rutor med text är hjälp till dig för att du ska kunna besvara frågan så bra som möjligt.

När du ser den här symbolen vid en uppgift ska du använda information i det här texthäftet när du löser uppgiften.

Professor Tiina Andersson och eleven Kim

I bedömningsstödet kommer du då och då att träffa två påhittade personer, Tiina och Kim. Här presenterar de sig själva.

Hej!

Mitt namn är Tiina Andersson. Jag är professor i historia och ger dig viktig information om de uppgifter som du ska göra. Därför bör du alltid läsa mina pratbubblor ordentligt.

Hej!

Jag heter Kim. Jag är 12 år gammal och går i årskurs 6. Du träffar mig i en av uppgifterna.

Källor från medeltiden

Här ser du bilder på ett antal föremål från städer i medeltidens Sverige. Alla dessa föremål kan användas som historiska källor.

Källa 1. Några musikinstrument: tre flöjter och två mungigor.

Källa 2. En påse av läder med tärningar.

Källa 3. En skrapa för att rengöra (rykta) hästar.

Källa 4. Olika krus* gjorda av lera från Tyskland.

Källa 5. En murslev*.

Källa 6. En tegelsten.

Källa 7. En ljusstake gjord av metall.

***krus** = en behållare som man kan ha vätska i, till exempel vatten.

***murslev** = en slags spade att ösa murbruk (cement) med.

Källor från medeltiden

Här finns utdrag ur tre olika lagtexter från medeltidens Sverige: **Västgötalagen** från 1200-talet och kung Magnus Erikssons **lands- och stadslagar** från 1300-talet.

Straff för mord

21 mark*	om man dödade en fri man
13 1/3 mark	om man dödade en svensk eller smålänning
9 mark	om man dödade en dansk eller norrman
9 mark	om man dödade någon på krogen
4 mark	om man dödade en riktigt bra träl*
3 mark	om man dödade en träl

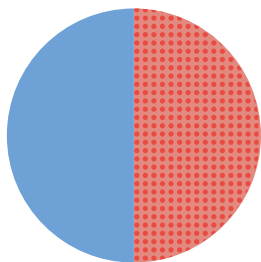
Källa 8. Lagen gällde i delar av **sydvästra Sverige**.

***mark** = den tidens namn på pengar (i dag talar vi om kronor)

***träl** = en slav (en människa som ägs av en annan människa)

Källor från medeltiden

Arv enligt stadslagen

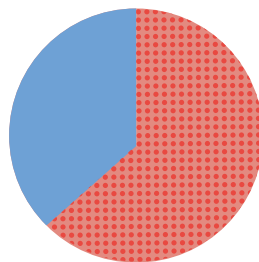

■ dottern ■ sonen

Dör en borgare* eller hans hustru och de har både son och dotter som lever, då ärver* sonen och dottern lika mycket.

Källa 9. Lagen gällde i Sveriges städer.

Arv enligt landslagen

■ dottern ■ sonen

Dör en bonde eller hans hustru och de har både son och dotter som lever, då ärver* sonen två tredjedelar och dottern en tredjedel.

Källa 10. Lagen gällde på landsbygden i Sverige.

***arv, ärva** = att få något från en person som har dött.

***borgare** = personer som bodde i en stad.

BILDFÖRTECKNING

s. 4

Tärning och skinnpung: Stockholms medeltidsmuseum

Musikinstrument: Stockholms medeltidsmuseum

Ryktskrapa: Stockholms medeltidsmuseum

s. 5

Lerkrus från Tyskland: Statens historiska museum. Foto av bedömningsstödsgruppen

Murslev: Stockholms medeltidsmuseum

Tegelsten: Stockholms medeltidsmuseum

Ljusstake: Stockholms medeltidsmuseum